

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2555: 1) ได้ร่างแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) โดยมุ่งเน้นให้สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีศักยภาพตรงตามความต้องการของสังคม มีความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคุณธรรม ความรับผิดชอบ มีสุขภาพะทั้งร่างกาย และจิตใจ เน้นการใช้กลยุทธ์ผ่าน การนำองค์กรเชิงรุกและกลยุทธ์การเงิน รวมทั้งพัฒนาอาจารย์ ให้มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนและการวิจัย เพื่อให้ได้บัณฑิตที่พึงประสงค์ทำให้สังคมมีการ พัฒนาอย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สำคัญยิ่งในการบ่มเพาะความรู้และพัฒนา มนุษยชาติให้เป็นคนที่มีคุณภาพให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ เป็นแหล่งที่ช่วยให้ผู้เรียน สามารถแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ในการใช้ชีวิต ทำประโยชน์ให้กับสังคมได้ โดยเฉพาะใน ยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารที่กว้างไกล การศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ทันและสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของชาติและสังคมอยู่ ตลอดเวลา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของภาคใต้ที่มีเจตนารมณ์ เพื่อการกระจายโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยมีภารกิจหลัก 4 ด้าน คือ การผลิต บัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมดำเนินการภายใต้ ปรัชญาและปณิธานที่ได้น้อมนำพระราโชวาทของสมเด็จพระบรมราชชนกที่ว่า “ขอให้ถือ ประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่สองประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง ลาก ทรัพย์ และเกียรติยศ จะตกแก่ท่านเอง ถ้าท่านทรงธรรมะแห่งอาชีพไว้ให้บริสุทธิ์” โดยงานบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้มีการกำหนดเป้าประสงค์โดยการสร้างศักยภาพการบริการ วิชาการที่เปิดกว้างเพื่อยกระดับความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาระบบการเผยแพร่วิชาการ ออกสู่ชุมชนอย่างทั่วถึงและหรือการเข้าถึงแหล่งความรู้ได้อย่างหลากหลาย (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2550)

คณะศิลปกรรมศาสตร์เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนการสอนโดย ก่อตั้งมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 และเปิดสอน ในหลักสูตรศิลปบัณฑิต 3 สาขาวิชา ได้แก่ 1) สาขาวิชาทัศนศิลป์ 2) สาขาวิชาศิลปะการแสดง และ 3) สาขาวิชาศิลปะประยุกต์ ทั้งนี้ สำหรับ วิสัยทัศน์คณะศิลปกรรมศาสตร์ คือ เป็นสถาบันที่มุ่งสู่การเป็นเลิศในการจัดการศึกษา การทำงาน สร้างสรรค์และการวิจัยทางด้านศิลปกรรม ในสังคมพหุวัฒนธรรมภาคใต้ เพื่อก้าวสู่ประชาคม อาเซียน ภายในปี พ.ศ.2559 โดยมีพันธกิจดังต่อไปนี้

1. เป็นแหล่งบ่มเพาะความรู้ในศาสตร์ศิลปกรรม ที่สอดคล้องกับพันธกิจหลักของ มหาวิทยาลัย เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพระดับสากล
2. เป็นผู้นำทางวิชาการ ในศาสตร์ศิลปกรรมที่สอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรม ภาคใต้ ที่มีมาตรฐานในระดับชาติและสากลเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
3. ประยุกต์ความรู้ในศาสตร์ศิลปกรรมโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศบนพื้นฐาน ของการวิจัยและงานสร้างสรรค์ เพื่อสร้างปัญญา คุณธรรม สมรรถนะ และโลกทัศน์สากลให้แก่ บัณฑิต

คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้สร้างชื่อเสียงให้แก่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อย่าง ตลอดมา ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกสู่สังคม เผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรมเป็นที่ ยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งจะเห็นได้จากการได้รับรางวัลการประกวดผลงาน สร้างสรรค์ของคณาจารย์และนักศึกษา และสำหรับภารกิจด้านบริการวิชาการแก่สังคมนั้น คณะฯ ได้ดำเนินการจัดในรูปแบบของ โครงการ/กิจกรรมบริการวิชาการ ทุกปีโดยในแต่ละปีจะมี โครงการ/กิจกรรมที่หลากหลายและต่อเนื่อง และมีการสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษาหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในศาสตร์ศิลปกรรม พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก มหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอก

โครงการหลักสูตรระยะสั้นด้านศิลปกรรมสำหรับครู-อาจารย์และผู้สนใจทั่วไป เป็นโครงการบริการวิชาการแก่สังคม โครงการหนึ่งที่มีการจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ปี พ.ศ.2551 จนถึงปัจจุบันรวม 6 ปี ได้รับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายตามแผนยุทธศาสตร์การศึกษาใน เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ กิจกรรมจะเป็นใน ลักษณะการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการพร้อมทั้งการจัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ในแต่ละปี จะมีหลักสูตรการอบรมที่แตกต่างกันไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาส ส่งเสริม และพัฒนา ครู-อาจารย์ ที่เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ทางศาสตร์ศิลปกรรม ด้านกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะ ในสถานการศึกษาต่าง ๆ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัด ชายแดนใต้และพื้นที่ทั่วภาคใต้ เพื่อฝึกทักษะและประสบการณ์ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม

พัฒนากระบวนการจัดนิทรรศการจากทักษะการสร้างสรรค์ จากศิลปินแห่งชาติและศิลปินชั้นเยี่ยม ในต่างภูมิภาคให้มีประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้งเป็นการสร้างแรงบันดาลใจและเป็นแบบอย่างแก่ เด็กและเยาวชน รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การสร้างสรรคงานทัศนศิลป์ในความ หลากหลายทางวัฒนธรรมและเป็นการบริการวิชาการด้านการฝึกปฏิบัติงานศิลปกรรมให้แก่บุคคล ชุมชนและ สังคมในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้และพื้นที่ทั่วภาคใต้ พร้อมทั้งเป็นการตอบสนอง พันธกิจหลัก ของคณะศิลปกรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรมและการให้ บริการทางวิชาการแก่สังคม ชุมชนท้องถิ่น โดยให้ชุมชน สังคมเข้ามา มี ส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย (คณะศิลปกรรมศาสตร์, 2551 - 2555) ดังปรากฏใน ตาราง 1

ตาราง 1 โครงการอบรมหลักสูตรระยะสั้นด้านศิลปกรรมสำหรับครู-อาจารย์ และผู้สนใจ ทั่วไป ระหว่าง ปี พ.ศ. 2551 - 2556

วัน/เดือน/ปี ที่ดำเนินการ	งบประมาณ	หลักสูตร/ชั่วโมง	กลุ่มเป้าหมาย		วิทยากรภายใน/ภา ยนอก มหาวิทยาลัย	ผลลัพธ์หลังจากฝึกอบรม
			หน่วยงาน	จำนวน		
28 มิ.ย. - 10 ส.ค. 2551	300,000 บาท	เทคนิคสีน้ำ 63 ชม.	- มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วม. ปัตตานี - โรงเรียนบ้านบริจ๊ะ จ.นราธิวาส - โรงเรียนบ้าน คลองตัน จ.นราธิวาส - โรงเรียนบ้านค่าย จ.ปัตตานี - โรงเรียนดารุล อิสละห์ จ. นราธิวาส - โรงเรียนทุ่งยาง แดงพิทยาคม จ.ปัตตานี - โรงเรียนพิมาน วิทย์นราธิวาส จ.นราธิวาส	17 คน	คณาจารย์คณะ ศิลปกรรมศาสตร์	นำภาพผลงานสร้างสรรค์ ของผู้เข้าร่วมโครงการ ตีพิมพ์ลงในสูจิบัตรและ จัดนิทรรศการแสดงผลภาพ ผลงานสร้างสรรค์

ตาราง 1 โครงการอบรมหลักสูตรระยะสั้นด้านศิลปกรรมสำหรับครู-อาจารย์ และผู้สนใจ ทั่วไป
ระหว่าง ปี พ.ศ. 2551 - 2556 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี ที่ดำเนินการ	งบประมาณ	หลักสูตร/ชั่วโมง	กลุ่มเป้าหมาย		วิทยากรภายใน/ภา ยนอก มหาวิทยาลัย	ผลลัพธ์หลังจากฝึกอบรม
			หน่วยงาน	จำนวน		
11 ก.ค. - 16 ส.ค. 2552	350,000 บาท	เทคนิควาดเส้น เพื่องาน สร้างสรรค์ทาง ศิลปะสู่การจัด นิทรรศการ ดิจิทัลและ นำเสนอใน ระบบ E-Gallery / จำนวน 54 ชม.	- มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ว.ปัตตานี	32 คน	คณาจารย์คณะ ศิลปกรรมศาสตร์	นำภาพผลงานสร้างสรรค์ ของผู้เข้าร่วมโครงการ ฝึกอบรมนำเสนอผ่าน เว็บไซต์ พร้อมทั้งตีพิมพ์ ลงในสูจิบัตรและจัด นิทรรศการแสดงผลงาน ผลงานสร้างสรรค์
4-5 ก.ค.2553	350,000 บาท	การสร้างแรงบันดาลใจและ ทักษะการ สร้างสรรค์ผลงาน ศิลปกรรมจาก ประสบการณ์ ของศิลปินแห่ง ชาติ / 2 วัน	- มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ว.ปัตตานี - โรงเรียนในเขต พื้นที่ จังหวัด ชายแดนภาคใต้	47 คน	ศิลปินแห่งชาติ จำนวน 7 คน	นำภาพผลงานสร้างสรรค์ ของผู้เข้าร่วมโครงการ ตีพิมพ์ลงในสูจิบัตรและ จัดนิทรรศการแสดงผลงาน ผลงานสร้างสรรค์
8 - 12 ก.ย. 2554	350,000 บาท	การจัดความรู้ ทางด้าน ทัศนศิลป์ ระหว่างการศึกษา ขั้นพื้นฐานกับระบบ อุดมศึกษาเพื่อ สร้างสรรค์ ผลงานเกิด พระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	- มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ว.ปัตตานี - โรงเรียนในเขต พื้นที่ จังหวัด ชายแดนภาคใต้	49 คน	คณาจารย์คณะ ศิลปกรรมศาสตร์	นำภาพผลงานสร้างสรรค์ ของผู้เข้าร่วมโครงการ ตีพิมพ์ลงในสูจิบัตรและ จัดนิทรรศการแสดงผลงาน ผลงานสร้างสรรค์

ตาราง 1 โครงการอบรมหลักสูตรระยะสั้นด้านศิลปกรรมสำหรับครู-อาจารย์ และผู้สนใจ ทั่วไป
ระหว่าง ปี พ.ศ. 2551 - 2556 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี ที่ดำเนินการ	งบประมาณ	หลักสูตร/ชั่วโมง	กลุ่มเป้าหมาย		วิทยากรภายใน/ภา ยนอก มหาวิทยาลัย	ผลลัพธ์หลังจากฝึกอบรม
			หน่วยงาน	จำนวน		
3-13 ก.ค.2555	350,000 บาท	ทัศนศิลป์สัญจร สองถิ่นทักษิณ- ล้านนา ผสาน วัฒนธรรมนำ คุณค่าศิลปกรรม สู่การจัดการ ความรู้	- มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ว.ปัตตานี - โรงเรียนในเขต พื้นที่ จังหวัด ชายแดนภาคใต้	18 คน	คณาจารย์คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ และศิลปิน แห่งชาติ 9 คน	นำภาพผลงานสร้างสรรค์ ของผู้เข้าร่วมโครงการ ตีพิมพ์ลงในสูจิบัตรและ จัดนิทรรศการแสดงผลงาน ผลงานสร้างสรรค์
27-30 มิถุนายน 2556 และ วันที่ 5-10 สิงหาคม 2556	350,000 บาท	หลักสูตรการ เขียนบทความ ทางวิชาการและ การเผยแพร่ ผลงานทางด้าน ศิลปกรรม	- มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ว.ปัตตานี - โรงเรียนในเขต พื้นที่ จังหวัด ชายแดนภาคใต้	13 คน	ศิลปิน แห่งชาติ 3 คน	ผู้เข้าร่วมส่งบทความ วิชาการคนละ 1 เรื่อง

จากโครงการอบรมหลักสูตรระยะสั้นด้านศิลปกรรมสำหรับครู อาจารย์ และ
ผู้สนใจทั่วไปที่ได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 - 2556 นั้น พบว่า มีจำนวนผู้เข้าร่วม
โครงการในระยะเวลา 6 ปี รวมทั้งหมด 176 คน ซึ่งประกอบไปด้วย ครู-อาจารย์จากสถานศึกษาใน
เขตพื้นที่ชายแดนใต้ นักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์และผู้สนใจทั่วไป โดยจำนวนผู้เข้าร่วม
ทั้งหมดนี้มีบางคนที่เป็กลุ่มเดิมที่เคยเข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง จากการศึกษาเอกสารการสรุปผล
โครงการดังกล่าวนี้ ยังไม่พบการติดตามประเมินผลผู้เข้าร่วมหลังเสร็จสิ้น โครงการจึงทำให้ผู้วิจัย
สนใจที่จะศึกษาผลจากการบริการวิชาการแก่สังคมใน โครงการอบรมหลักสูตรระยะสั้นด้าน
ศิลปกรรมสำหรับครู-อาจารย์และผู้สนใจทั่วไป ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ว่าสามารถพัฒนา
ความรู้ ทักษะและประสบการณ์แก่ผู้ เข้าร่วม ได้อย่างแท้จริงหรือไม่ สามารถพัฒนาศักยภาพของครู-
อาจารย์ ได้อย่างไร พร้อมทั้งสนใจที่จะศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดโครงการฯ เพื่อ
นำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นด้านศิลปกรรมในครั้งต่อไป

คำถามในการวิจัย

1. ผู้เข้าร่วม โครงการมีปฏิกิริยาหรือความพึงพอใจต่อ โครงการในด้านการประชาสัมพันธ์ การลงทะเบียน เอกสาร สื่อ วิทยากร สถานที่และอาหารอย่างไร
2. ผู้เข้าร่วม โครงการเกิดการเรียนรู้ทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติอย่างไร
3. ผู้เข้าร่วม โครงการมีพฤติกรรมในการนำความรู้ไปใช้หรือสามารถพัฒนาความรู้ อย่างไร
4. หลังจากเข้าร่วม โครงการ ผู้เข้าร่วมเกิดผลลัพธ์ต่อตนเองหรือองค์กรอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อติดตามและประเมินผลปฏิกิริยาหรือความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมที่มีต่อโครงการในด้านการประชาสัมพันธ์ การลงทะเบียน เอกสาร สื่อ วิทยากร สถานที่และอาหาร
2. เพื่อติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการด้านทฤษฎีและปฏิบัติ
3. เพื่อติดตามและประเมินพฤติกรรมผู้เข้าร่วมโครงการในการนำความรู้ไปใช้หรือสามารถพัฒนาความรู้
4. เพื่อติดตามผลลัพธ์ของผู้เข้าร่วมที่เกิดต่อตนเองหรือองค์กรหลังจากเข้าร่วมโครงการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำผลด้านปฏิกิริยา การเรียนรู้ พฤติกรรมและผลลัพธ์จากการติดตามและประเมินผู้เข้าร่วม หลังจากเสร็จสิ้นโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มาเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการดำเนินงาน พร้อมทั้งการติดตาม ประเมินผลโครงการ
2. สามารถนำข้อคิดเห็น ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคมของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการติดตาม ประเมินผลจากผู้เข้าร่วมโครงการบริการวิชาการแก่สังคม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดังต่อไปนี้

- 1.1 ด้านปฏิบัติการหรือความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ
- 1.2 ด้านการเรียนรู้ทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ
- 1.3 ด้านพฤติกรรมในการนำความรู้ไปใช้
- 1.4 ด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อตนเองหรือองค์กร

2. **ขอบเขตด้านประชากร** ได้แก่ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 122 คน ประกอบด้วย ครู-อาจารย์ นักศึกษา ศิลปินอิสระและผู้สนใจทั่วไป ทั้งนี้ มีข้อจำกัดในการวิจัย คือ เนื่องจากผู้เข้าร่วมโครงการบางกลุ่มเข้าร่วมโครงการผ่านระยะเวลามานาน ข้อมูลที่ได้มาอาจมีความคลาดเคลื่อนได้

3. **ขอบเขตด้านพื้นที่** คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

นิยามศัพท์

1. การติดตามผลโครงการ หมายถึง การศึกษาหรือเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากจัดโครงการเสร็จสิ้นไปในระยะหนึ่งแล้ว เพื่อดูว่าการปฏิบัติงานตามโครงการนั้นได้ก่อให้เกิดผลผลิตตามที่กำหนดไว้หรือไม่ และผลผลิตที่เกิดขึ้นดังกล่าวสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการได้มากน้อยเพียงใด

2. การประเมินผลโครงการ หมายถึง การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานหลังจากเสร็จสิ้นโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภายในระยะเวลา 6 ปี ระหว่างปี พ.ศ.2551 - 2556 โดยศึกษาใน 4 ด้านดังนี้

2.1 ด้านปฏิบัติการ หมายถึง ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการในด้านการประชาสัมพันธ์ การลงทะเบียน สื่อ วิทยากร สถานที่และอาหาร

2.2 ด้านการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ที่ผู้เข้าร่วมโครงการบริการวิชาการแก่สังคมได้รับทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ

2.3 ด้านพฤติกรรม หมายถึง การที่ผู้เข้าร่วมโครงการบริการวิชาการแก่สังคม สามารถนำความรู้ไปใช้ได้

2.4 ด้านผลลัพธ์ หมายถึง การที่ผู้เข้าร่วมโครงการบริการวิชาการแก่สังคม สามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเองและองค์กรให้เกิดประโยชน์ โดยกำหนดตัวชี้วัด ไว้ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมโครงการมีผลงานตามเงื่อนไขต่อไปนี้

1.1 ผลิตผลงานสร้างสรรค์ จำนวน 1 ชิ้นต่อปี

1.2 ได้รับการคัดเลือกเข้าประกวดผลงานสร้างสรรค์ระดับ

ท้องถิ่นหรือระดับชาติ

1.3 ได้รับรางวัลในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ

1.4 สามารถจัดนิทรรศการศิลปกรรม ที่สถาบันการศึกษาของตนเองได้

1.5 ครู-อาจารย์มีงานวิจัย/งานสร้างสรรค์เพื่อนำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ

1.6 มีนักเรียนได้ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาด้านศิลปกรรม

2. โรงเรียนหรือองค์กรมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศิลปกรรม

3. โครงการบริการวิชาการแก่สังคม หมายถึง โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรระยะสั้นด้านศิลปกรรมสำหรับครู-อาจารย์ที่สอนศิลปะในจังหวัดชายแดนภาคใต้และผู้สนใจทั่วไป ระหว่าง ปี พ.ศ. 2551 - 2556 จัดโดยคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

4. ผู้เข้าร่วมโครงการ หมายถึง ผู้สมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการอบรมหลักสูตรระยะสั้นด้านศิลปกรรมสำหรับครู-อาจารย์ และผู้สนใจทั่วไป ได้แก่ ครู-อาจารย์ นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปที่เข้าร่วมโครงการ โดยไม่นับซ้ำผู้ที่เข้าร่วมมากกว่า 1 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 122 คน

5. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ ศาสนา การศึกษา และอาชีพของผู้เข้าร่วม